

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Karla Ulíka ve věci

navrhovatele: **P. G.,**
bytem X

proti
odpůrcům: **1. město Lysá nad Labem**
se sídlem Husovo náměstí 23, Lysá nad Labem

**2. Přípravný výbor pro konání místního referenda v obci
Lysá nad Labem**
jednající zmocněncem Mgr. K. M.
bytem X

v řízení o **neplatnosti hlasování** v místním referendu v Lysé nad Labem, konaného ve dnech 2. a 3. 10. 2020,

takto:

I. Návrh se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel volební stížností doručenou soudu dne 14. 10. 2020 napadl podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), volby do krajského zastupitelstva konané ve dnech 2. a 3. 10. 2020. Podání shodného obsahu bylo soudu doručeno e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu dne 12. 10. 2020.
2. Navrhovatel uvedl, že volby byly neregulérní, neboť přes veškerou snahu došlo k řadě excesů, zvláště kvůli pandemii nemoci covid-19. Volby měly být dle navrhovatele odloženy stejně, jako k tomu došlo v řadě jiných evropských zemí. Přes rozsáhlá opatření zejména starší voliči nešli hlasovat z obavy o svoje zdraví a životy. Z rozsáhlých front, zaplavených zejména mladšími voliči, po dlouhém čekání odešli. Rodinní příslušníci pak pomoc starším voličům odmítli – ať odvozem do volebních místností nebo zajištěním možnosti hlasovat pomocí přenosných volebních uren. Značné procento starších lidí tedy nehlasovalo, což ukazují i analýzy provedené experty na matematické modely. Tím byly poškozeny volební strany, které mají sympatizanty a členy mezi staršími voliči. Navrhovatel se dále kriticky vyjádřil k povolebnímu vývoji a vzniku koalic. Závěrem *doporučil* volby *a případná místní referenda* zrušit a konat nové později dle vývoje pandemie.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

3. K výzvě soudu k odstranění vad podání navrhovatel e-mailovým podáním bez zaručeného elektronického podpisu dne 16. 10. 2020 upřesnil, že jeho návrh se kromě voleb týká rovněž referenda v Lysé nad Labem ve věci privatizace bytů nacházejících se v Milovicích. Poukázal na to, že položená otázka byla nejednoznačná. V praxi pak velký počet voličů zmátla. Závěrem podání však také uvedl, že se ohledně podání návrhu na zahájení řízení musí poradit s vedením města Lysá nad Labem (navrhovatel uvedl, že je zastupitelem). Navrhovatel uvedl, že nenamítá podjatost žádného soudce senátu 51 A. Dne 19. 10. 2020 soud obdržel písemné podání shodného obsahu.
4. Ačkoliv navrhovatel závěrem svého podání vyjádřil nejistotu ohledně toho, zda na svém návrhu směřujícím proti napadenému místnímu referendu trvá, vychází soud z toho, že řízení zahájil a napadené referendum konkretizoval, **přičemž návrh ke dni vyhlášení tohoto usnesení účinně nevzal zpět.** Z tohoto důvodu soud dne 19. 10. 2020 návrh ve věci výše uvedeného referenda vyloučil k samostatnému řízení pod touto spisovou značkou.
5. Soudu je z jeho rozhodovací činnosti ve věci sp. zn. 55 A 90/2020 známo, že ve městě Lysá nad Labem se souběžně s volbami do krajského zastupitelstva konalo místní referendum o otázce *„Souhlasíte s tím, aby byty v Milovicích ve vlastnictví města Lysá nad Labem zůstaly i nadále majetkem města a nebyly prodány?“*. Toto referendum bylo vyhlášeno usnesením zdejšího soudu ze dne 25. 8. 2020, č. j. 55 A 90/2020-140.
6. Podle § 91a s. ř. s. se návrhem u soudu za podmínek stanovených zvláštním zákonem lze domáhat mimo jiné vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu nebo vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu. Účastníky takových řízení jsou ze zákona přípravný výbor a příslušná obec, městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy nebo hlavní město Praha a navrhovatel.
7. Podle § 58 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“), může návrh na vyslovení neplatnosti hlasování nebo neplatnosti rozhodnutí v místním referendu podat u soudu každá oprávněná osoba nebo přípravný výbor, mají-li za to, že *a) došlo k takovému porušení ustanovení zákona o místním referendu, které mohlo ovlivnit jeho výsledek, b) bylo konáno místní referendum o věci, která nepatří do samostatné působnosti obce nebo statutárního města, nebo c) bylo konáno místní referendum o věci, o níž místní referendum nelze podle § 6 zákona o místním referendu konat.*
8. K tomu však soud podotýká, že návrh na vyslovení neplatnosti místního referenda z důvodů podle § 58 odst. 1 písm. b) a c) zákona o místním referendu v daném případě není přípustný. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozhodnutí ze dne 18. 6. 2013, č. j. Ars 2/2013-59, Sb. NSS 2919/2013, totiž vyložil ustanovení § 58 odst. 1 zákona o místním referendu ve spojení s § 91a s. ř. s. tak, že *„možnost účinně zpochybnit přípustnost položené otázky je v řízení o neplatnosti hlasování nebo neplatnosti rozhodnutí v místním referendu dána pouze tehdy, nebyl-li v této věci vůbec podán procesně projednatelný návrh podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. To znamená, že návrhem podle § 58 odst. 1 písm. b) nebo c) zákona o místním referendu se lze vyslovení neplatnosti rozhodnutí v místním referendu domáhat pouze tehdy, bylo-li vyhlášeno zastupitelstvem obce či města (lhotejno zda z vlastní iniciativy anebo na návrh přípravného výboru). Pouze v tomto případě se totiž referendum uskuteční bez toho, že by správní soud měl možnost ještě předtím posoudit, zda pro jeho vyhlášení byly splněny zákonné podmínky. Naopak v případě, kdy referendum vyhlásí*

přímo soud (jako tomu bylo i v nyní projednávané věci), zpochybnit přípustnost položené otázky v návrhu napadajícím rozhodnutí v referendu přijaté již nelze“ (zvýraznění doplněno zdejším soudem).

9. S ohledem na výše uvedené je zjevné, že v nyní posuzované věci by bylo vyloučeno přezkoumávat srozumitelnost položené otázky i tehdy, pokud by o tento argument navrhovatel doplnil svůj návrh včas, a tedy by se jednalo o návrh nepřipustný. V tomto případě však byl již původní návrh na zahájení řízení podán opožděně.
10. Podle § 58 odst. 2 zákona o místním referendu je návrh třeba podat nejpozději do 10 dnů po vyhlášení výsledků hlasování. Podle § 46 zákona o místním referendu místní komise vyhlásí výsledky hlasování v místním referendu v obci zveřejněním na úřední desce obecního úřadu neprodleně po vyhotovení zápisu o výsledku hlasování po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení výsledků hlasování v místním referendu je první den vyvěšení těchto výsledků na úřední desce příslušného úřadu.
11. Podle § 53 zákona o místním referendu je lhůta určená podle dnů zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin. Lhůty nelze prodloužit ani prominout jejich zmeškání.
12. Jedná se tedy o lhůtu hmotněprávní, čili k jejímu zachování nepostačuje, je-li příslušný úkon v poslední okamžik lhůty předán k poštovní přepravě, nýbrž musí být k tomuto okamžiku již doručen příslušnému orgánu. Úprava § 53 zákona o místním referendu se vztahuje i na úpravu soudní ochrany ve věcech místního referenda (viz např. rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 2. 2014, č. j. 22 A 11/2014-19 a usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. III. ÚS 1890/09).
13. Městský úřad Lysá nad Labem zaslal na výzvu soudu sdělení, ve kterém uvedl, že vyhlášení výsledků místního referenda bylo na úřední desce provedeno dne 3. 10. 2020. Své vyjádření doložil snímkem elektronické úřední desky.
14. V daném případě tedy lhůta k podání návrhu počala běžet 4. 10. 2020 a skončila 13. 10. 2020 v 16:00. Jelikož byl návrh soudu dodán až 14. 10. 2020, jde o návrh opožděný, proto jej soud podle § 46 odst. 1 písm. b) odmítl.
15. Na výše uvedeném nic nemění ani skutečnost, že soud již dne 12. 10. 2020 obdržel návrh shodného znění, avšak v elektronické formě (e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu). Podle § 93 odst. 2 s. ř. s. lze návrh, jímž se řízení ve věcech místního referenda zahajuje, provést pouze písemně nebo ústně do protokolu u věcně a místně příslušného soudu. Podle judikatury NSS nelze považovat písemnou formu u elektronického podání (nejde-li o podání učiněné prostřednictvím datové schránky) za dodržanou, pokud není připojen uznávaný elektronický podpis (srov. usnesení NSS ze dne 21. 12. 2016, č. j. 7 As 274/2016-16).
16. Vzhledem k absenci uznávaného elektronického podpisu tedy nebyl dodržen zákonem předepsaný požadavek formy. Pokud by bylo postupováno podle ustanovení § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s., bylo by možno učiněné podání považovat za včasný návrh učiněný navrhovatelem za předpokladu, že by ve lhůtě tří dnů soud obdržel originál tohoto podání. Ustanovení § 37 odst. 2 s. ř. s. se však ve věcech místního referenda neaplikuje, protože s. ř. s. má pro tuto skupinu věcí zvláštní úpravu v § 93 odst. 2 (srov. *obiter dictum* usnesení NSS ze dne 7. 12. 2017, č. j. Vol 87/2017-5).

17. Také odborná literatura (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1104 s.) popisuje ustálenou praxi NSS při aplikaci § 93 odst. 2 s. ř. s.: „*Pokud jde tedy o podání, kterými se disponuje řízením, soud vůbec nepřihlíží k podáním učiněným elektronicky bez uznávaného elektronického podpisu, neboť komentované ustanovení [§ 93 odst. 2 s. ř. s.], na rozdíl od § 37 odst. 2 [s. ř. s.], neumožňuje jeho doplnění do 3 dnů. Soud maximálně podatele vyrozumí neformálně o tom, že k jeho podání nebude s ohledem na nedodržení předepsané formy přihlížet. Tato praxe je opět odůvodněna požadavkem na rychlost soudního přezkumu v řízeních uvedených v dílu 4 části třetí hlavy druhé s. ř. s. Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda. Pokud by měl soud vyčkávat tři dny, zda bude nebo nebude podání doplněno, zkracovala by se mu nedůvodně lhůta pro rozhodnutí (...). Pokud ho ten, kdo podal takové podání, "doplní" stejnopisem či originálem v zákonem předepsané podobě, považuje se takové podání za nové podání a k předchozímu se nepřihlíží (viz např. usnesení NSS Vol 87/2017-5).*“
18. K e-mailovému podání ze dne 12. 10. 2020 tedy soud nepřihlížel, o čemž byl navrhovatel přípisem pod č. j. 51 A 111/2020-5 také vyrozuměn.
19. Soud tedy závěrem shrnuje, že návrh vyhodnotil jako opožděný, a proto jej podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl (výtok I).
20. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
21. Jelikož soud navrhovatele ani nevyzýval k úhradě soudního poplatku a soudní poplatek tedy nebyl uhrazen (na řízení ve věcech referenda nedopadá osvobození od soudního poplatku ve věcech volebních podle § 11 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1992 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů), soud nerozhodoval o jeho vrácení podle § 10 odst. 3 věty poslední téhož zákona.
22. Pokud jde o e-mailové podání, které soud obdržel dne 22. 10. 2020, tak toto opět nebylo opatřeno ověřeným podpisem a soud k jeho obsahu nepřihlížel (§ 93 odst. 2 ve spojení s § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 26. října 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu